

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till landskapslag
angående ändring av landskapslagen om fordon
i landskapet Åland.

I landskapslagen om fordon i landskapet Åland (25/58) finns bestämmelser bl.a. om fordons konstruktion och standardutrustning. Dessutom ingår i lagen bestämmelser om lastning av fordon och fordonskombinationer. Sistnämnda bestämmelser innehåller s.k. bärighetsregler d.v.s. regler om samtliga fordons högsta tillåtna totalvikt samt om det maximala tryck som får belasta fordonens axlar eller boggikonstruktioner. I reglerna anges även fordonens maximalt tillåtna höjd, längd och bredd. Dessutom innefattar reglerna om lastning bestämmelser om hur överlast vid godstransporter skall fastställas. I vissa fall kan undantag från lagen beviljas.

För närvarande skall samtliga bilar som framförs på vägnätet i landskapet vara utrustade med både stänkskärmar och stänkskydd. De nya bilar som saluhålls i landskapet införs av praktiska orsaker från riket och är därmed typgodkända enligt riksbestämmelserna. Fordonslagstiftningen i riket skiljer sig dock från landskapslagstiftningen. Enligt riksbestämmelserna skall nämligen enbart större fordon, i huvudsak lastbilar, vara utrustade med såväl stänkskärmar som -skydd. Person- och paketbilar behöver däremot endast vara försedda med stänkskärmar. Då de fordon som säljs här har typbesiktigats enligt riksbestämmelserna blir det nödvändigt att här särskilt förse fabriksnya person- och paketbilar med stänkskydd för att dessa skall vara utrustade på lagstadgat sätt. Eftersom ett sådant tillvägagångssätt på lång sikt inte kan anses ändamålsenligt föreslår landskapsstyrelsen att bestämmelserna i lagens 11 § ändras så att kravet på stänkskydd på fordon enbart skall gälla i fråga om större fordon.

Bestämmelserna om lastning av fordon har ursprungligen utformats så att de i huvudsak skall överensstämma med motsvarande bestämmelser i de regioner som omger landskapet. Rättslikheten har motiverats av såväl ekonomiska som praktiska skäl. Det har konstaterats att transportfordon i regel lastas så tungt som lastningsreglerna maximalt tillåter. Om bärighetsreglerna i landskapet avviker från motsvarande regler i omgivande regioner kan detta leda till att omlastning av det transporterade godset blir nödvändigt vid transporter från och till landskapet.

Inom den Europeiska gemenskapen (EG) har det fattats beslut om bl.a. harmonisering av medlemsländernas trafiklagstiftning. Harmoniseringsprocessen har fått följdverkningar även i länder som inte tillhör EG. Exempelvis i riket har åtgärder vidtagits i syfte att anpassa fordonslagstiftningen till den

standard som gäller inom EG. Detta innebär närmast att tyngre fordon än tidigare, med vissa undantag, skall få framföras på vägarna i riket fr.o.m. ingången av år 1990 (FFS 1008/86 och 850/87). I Sverige övervägs för närvarande även en ändring av fordonslagstiftningen på motsvarande sätt (reg. prop. 1987/88:50). I syfte att förhindra att godstransporter från och till landskapet försvåras föreslår landskapsstyrelsen att lastningsbestämmelserna ändras så att de i huvudsak skulle överensstämma med de bestämmelser som delvis har införts i de kringliggande regionernas lagstiftning.

De föreslagna ändringarna av gällande bärighetsregler innebär att vissa motordrivna fordon och fordonskombinationer skulle få lastas tyngre än tidigare. Samtidigt skulle bestämmelserna om beräkning av överlast vid transporter i vissa fall skärpas. Likaså föreslås bredare fordon än för närvarande få framföras i landskapet. Den största tillåtna bredden för tvåhjulig cykel och moped föreslås dock av trafiksäkerhetsskäl minskad. De nu gällande bestämmelserna om fordons maximalt tillåtna längd och höjd har inarbetats i de föreslagna bestämmelserna, av vilka en del dessutom har kompletterats. För att slitaget och belastningen på vägarna inte skall öka i oskälig utsträckning föreslås att bestämmelserna skall träda i kraft stegvis så att eventuella åtgärder att förstärka vägarna kunde vidtas därförinnan.

För närvarande är de undantag som kan beviljas från gällande bärighetsregler av två slag. För det första kan tillstånd beviljas att i landskapet framföra fordon som är konstruerade på ett avvikande sätt, t.ex. så att fordonen får vara bredare än vad bestämmelserna medger. För det andra kan tillstånd beviljas att under en begränsad tid genomföra vissa särskilt bestämda, i regel överstora, transporter, s.k. specialtransporter. De förstnämnda tillstånden beviljas för transporter inom Mariehamns stad av stadsstyrelsen och i övrigt av landskapsstyrelsen. Tillstånd för specialtransporter beviljas däremot av överingenjören vid landskapsstyrelsens trafikavdelning och, i den mån staden berörs, av stadsstyrelsen. Det nuvarande systemet med flera separata tillståndsgivare är dock inte i alla avseenden ändamålsenligt. I syfte att främja en smidig förvaltning och enhetlig praxis i nämnda tillståndsfrågor föreslås därför att beviljandet av tillstånd i huvudsak skulle ankomma på landskapsstyrelsen.

Med hänvisning till det anförda föreläggs Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av landskapslagen om fordon i landskapet Åland

I enlighet med landstingets beslut

ändras 10 § 3 mom. landskapslagen den 4 december 1958 om fordon i landskapet Åland (25/58), 11 § 2 mom. h-punkten, 36 §, 38a § 2 mom., 46 §, 51 §, 52 § 1 mom., 57 § 2 och 3 mom., 58 § 1 mom. b-punkten samt 59 § c- och e- punkterna, av dessa lagrum 10 § 3 mom. sådant det lyder i landskapslagen den 25 juli 1983 (38/83), 11 § 2 mom. h-punkten sådan den lyder i landskapslagen den 20 juli 1960 (24/60), 36 § sådan den lyder i landskapslagarna den 1 juli 1976 (37/76), den 6 mars 1979 (13/79) och den 12 juli 1982 (28/82), 38a § 2 mom. sådant det lyder i landskapslagen den 10 mars 1972 (16/72), 51 § sådan den lyder i landskapslagen den 1 juli 1976 (37/76), 52 § 1 mom. sådant det lyder i landskapslagen den 26 mars 1980 (13/80), 57 § 2 och 3 mom. och 58 § 1 mom. b-punkten sådana de lyder i landskapslagen den 12 juli 1982 (28/82), 59 § e-punkten sådan den lyder i landskapslagen den 26 mars 1980 (13/80) samt

fogas till lagen nya 36a-d §§ som följer:

10 §

-----
3. Gods får inte på tvåhjulig cykel lastas så att fordonets bredd överstiger 80 centimeter och på flerhjulig cykel så att fordonets bredd överstiger 125 centimeter.

11 §

2. Bil skall vara försedd med

-----
h) luftringar eller gummi beklädda band och med ändamålsenliga stänkskärmar samt bil vars totalvikt är högre än 3.500 kg, med undantag för dragbil för påhängsvagn, med stänkskydd för de bakersta hjulen.
-----

36 §

Då fordon framförs på väg får dess axeltryck uppgå till högst följande värden:

a) i fråga om axel utrustad med enkelhjul i bil till 8 ton och i släpvagn till 9 ton,

b) i fråga om axel utrustad med dubbelhjul i bil till 10 ton, dock för drivaxel i buss till 10,5 ton samt

c) i fråga om drivaxel utrustad med dubbelhjul i dragbil för fordonskombination för utrikestrafik eller för transport till eller från utlandet till 11,5 ton.

Fordonets boggitryck får uppgå till högst följande värden:

a) i fråga om motordrivet fordon med tvåaxlad boggi när axelavståndet är mindre än 1,3 meter eller, när den ena axeln är luft- och den andra bladfjädrad, till 16 ton och i övriga fall till 18 ton,

b) i fråga om motordrivet fordon med treaxlad boggi när det mindre av boggiaxlarnas avstånd är mindre än 1,3 meter till 21 ton eller, när det mindre av boggiaxlarnas avstånd är minst 1,3 meter till 24 ton,

c) i fråga om släpfordon med tvåaxlad boggi när axelavståndet är mindre än 1,3 meter eller, när boggins viktfordelning inte är symmetrisk eller, när den ena axeln är luft- och den andra bladfjädrad till 16 ton. I övriga fall när axelavståndet i boggin är minst 1,3 meter och mindre än 1,8 meter får boggitrycket vara 18 ton och när axelavståndet är minst 1,8 meter 20 ton, samt

d) i fråga om släpfordon med treaxlad boggi när det mindre av boggiaxlarnas avstånd är mindre än 1,3 meter eller, när boggins viktfordelning inte är symmetrisk eller, när endast en axel är luft- eller bladfjädrad till 21 ton och i övriga fall när det mindre av axlarnas avstånd är minst 1,3 meter till 24 ton.

36a §

1. På väg får totalvikten för en tvåaxlad bil uppgå till 17 ton, för buss och i 36 § c- punkten avsedd bil vars drivaxelvikt är minst 11,0 ton till 18 ton, för treaxlad bil till 25 ton, för fyraxlad bil till 32 ton samt för femaxlad bil till 38 ton.

2. Totalvikten för en fordonskombination som består av en bil och en därtill kopplad påhängsvagn får uppgå till högst 44 ton samt för en fordonskombination som består av en bil och en egentlig släpvagn till högst 56 ton. Är kombinationen sexaxlad får totalvikten dock inte överstiga 48 ton.

3. Oavsett bestämmelserna i 1 och 2 mom. får totalvikten för ett motordrivet fordon eller därtill kopplat släpfordon eller en av dessa bildad fordonskombination inte överstiga den vikt som erhålls när till 20 ton läggs 270 kg för varje påbörjad 10 centimeter med vilken avståndet mellan fordonets eller kombinationens yttersta axlar överstiger 1,80 meter. Avståndet mellan den bakre axeln på bil och den främre axeln på egentlig släpvagn skall vara minst 3,0 meter, om släpvagnens totalvikt överstiger 10 ton.

4. Totalvikten för en bil och en därtill kopplad släpvagn får inte heller överstiga den vikt som erhålls genom att beräkna ett ton för varje 4,4 kilowatt av uppmätt effekt av dragbilens motor enligt ECE-, ISO- eller DIN-systemet.

5. Totalvikten för ett fordon försett med band får vara högst 20 ton.

6. Minst 20 procent av ett motordrivet fordons egenvikt och totalvikt skall belasta den styrande framaxeln eller -axlarna.

36b §

1. Den högsta tillåtna höjden för en bil är 4,0 meter och största tillåtna bredden 2,6 meter.

2. Vid fastställande av bilens bredd beaktas inte backspegel, riktningsljus eller körriktningsvisare. På bil som används vid väghållning beaktas inte tillfälligt monterade anordningar som angivits på sätt som landskapsstyrelsen särskilt föreskrivit.

3. Last som transporteras med bil får inte överskjuta den i 1 mom. avsedda höjden eller bilens största bredd.

4. Bils största tillåtna längd, lasten medräknad, är 12,0 meter, för buss dock 13,0 meter och för ledad buss 18,0 meter. Fordonskombinations största tillåtna längd, lasten medräknad, är 16,0 meter, dock med följande undantag:

a) största tillåtna längd för fordonskombination bildad av lastbil och påhängsvagn konstruerad speciellt för transport av långa föremål är 20,0 meter; och

b) största tillåtna längd för fordonskombination bildad av en lastbil och en egentlig släpvagn är 22,0 meter.

36c §

Ett fordon eller en fordonskombination skall kunna vändas så att då dess yttersta främre hörn rör sig längs en cirkelbåge med 12,5 meters radie, dess inre sida rör sig längs en cirkelbåge med minst 5,0 meters radie eller, om det är fråga om kombination som består av ett i 36 § 1 mom. c punkten avsett fordon, längs en cirkelbåge med minst 5,3 meters radie.

36d §

1. Landskapsstyrelsen kan medge undantag från bestämmelserna i 36 § och 36a-36c §§. Likaså får stadsstyrelsen i Mariehamn för viss tid eller visst köruppdrag medge undantag från nämnda bestämmelser, om transport med den bil eller fordonskombination som avses i tillståndsansökan utslutande kommer att ske inom stadens område.

2. Den som erhållit i 1 mom. avsett tillstånd är skyldig att ersätta skador som under transporten har åstadkommit på väg eller därtill hörande anordningar.

38a §

2. Kan lastens storlek vid lastningen inte fastställas tillräckligt noggrant, beaktas inte övervikt som konstaterats vid vägning av lastbil samt dess eller traktors

släpvagn, om totalvikten för fordonet eller kombinationen överskrider med högst 5 procent av den tillåtna vikten samt axel- och boggitrycken med högst 10 procent av den tillåtna vikten. Landskapsstyrelsen kan bestämma enligt vilka grunder vikten av tillåten last skall beräknas beroende på det transporterade godsets art och fordonets bärförmåga.

-----

46 §

På gods- och personbefordran med moped tillämpas bestämmelserna om cykel. Med motorcykel får förutom föraren transporteras högst en person under förutsättning att för denne finns lämplig sits och fotstöd. I motorcykels sidovagn får befordras högst två personer.

51 §

Bestämmelsen i 36a § 4 mom. tillämpas inte på kombination som bildas av traktor med tillkopplat fordon.

52 §

1. Traktor eller motorredskap som är bredare än 2,6 meter, får inte framföras på väg.

-----

57 §

-----

2. Till lastbil får inom ramarna för bestämmelserna i 36 § och 36a-36c §§ kopplas:

a) enaxlad eller boggikonstruerad påhängsvagn vars totalvikt är högst 40 procent högre än dragbilens totalvikt;

b) enaxlad eller boggikonstruerad egentlig släpvagn vars totalvikt är högst hälften av dragbilens totalvikt; eller

c) tvåaxlad egentlig släpvagn med eller utan boggi vars totalvikt är högst 40 procent större än dragbilens totalvikt eller, om dragbilens alla axlar är dragande, högst två gånger dragbilens totalvikt.

3. Till person-, paket- och specialbil samt till buss får kopplas en enaxlad egentlig släpvagn eller egentlig släpvagn med boggi eller motsvarande dubbelaxelsystem. Inom ramarna för bestämmelserna i 36a § får släpvagnens totalvikt vara:

- a) om den saknar bromsar, högst hälften av den dragande bilens egenvikt;
  - b) om den är försedd med bromsar, högst lika stor som den dragande bilens egenvikt; eller
  - c) om den är försedd med bromsar och om dragbilens alla axlar är dragande, högst två gånger den dragande bilens egenvikt.
-

58 §

I fråga om släpvagn gäller i tillämpliga delar vad om lastbil är stadgat, dock med följande undantag och tillägg:

-----

b) släpvagns totalvikt får vara högst så stor som följer av bestämmelserna i 36a och 57 §§ samt dess längd, frånsett kopplingsanordningar, 12,5 meter. Vid uppmätning av längd beaktas inte kylmaskineri, vinsch eller annan utrustning, som är smalare än karosseriet och som framtill eller baktill skjuter ut över karosserikonstruktionen, om släpvagnens totala längd inte överstiger 13 meter. Enaxlad egentlig släpvagns största tillåtna längd, frånsett kopplingsanordningar, är dock 8 meter. Släpvagn får vara bredare än den dragande bilen endast på villkor som bestäms av landskapsstyrelsen eller av trafikinspektören i enlighet med landskapsstyrelsens anvisningar.

-----

59 §

I fråga om traktorsläpvagn gäller stadgandena i detta kapitel med följande undantag och tillägg:

-----

c) då släpvagnens axel är dragande eller försedd med bromsar, som manövreras av traktorföraren, eller då minst 15 procent av släpvagnens totalvikt belastar dragkroken, får totalvikten inom ramen för stadgandena i 36a § vara högst tre gånger så stor som traktorns egenvikt, i övriga fall högst två gånger denna vikt. I traktorns vikt får då beaktas på densamma enligt tillverkarens rekommendation monterade tilläggsvikter, dock högst en tredjedel av traktorns registrerade typvikt;

-----

e) traktorsläpvagns bredd får inom en gräns av 2,6 meter överstiga den dragande traktorns bredd. Längden av en kombination av traktor och släp får vara högst 18 meter. Till traktor som är bredare än 2,6 meter får dock kopplas släpvagn av traktorns bredd, om släpvagnen inte används på väg annat än då den förflyttas

till arbetsplats eller för service.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990. Lagens 10 § 3 mom., 11 § 2 mom. h-punkten, 36b §, 36d §, 38a § 2 mom., 46 §, 52 § 1 mom., 58 § 1 mom. b-punkten till den del den gäller släpvagns längd och 59 § e-punkten träder dock i kraft omedelbart och 36 § 1 mom. c-punkten den 1 januari 1992. Ett fordon som tagits i bruk innan lagen träder i kraft får lastas i överensstämmelse med den vikt det är registrerat för. Ett sådant fordons vikter och mått får höjas under de förutsättningar som stadgas i denna lag.

Mariehamn den 7 juni 1988

L a n t r å d

Sune Eriksson

Lagberedningssekreterare

Janina Groop